

## Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Etkinliklerine Yönelik Özyeterlik Algıları

### Self- Efficacy Perceptions of Pre-Service Preschool Teachers Towards Music Activities

Şehriban KOCA<sup>1</sup>

Başvuru Tarihi: 03.08.2016

Yayına Kabul Tarihi: 23.11.2016

DOI: 10.21764/efd.33645

**Özet:** Bu araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 2015-2016 eğitim yılı bahar yarıyılında Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul öncesi eğitimi Anabilim dalı 3 ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları katılmışlardır. Bu araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “kişisel bilgi formu” ve araştırmacı tarafından geliştirilen “müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik anketi” kullanılmıştır. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizlerinden sonra veri toplama aracının güvenilirlik katsayısı  $\alpha = 0.87$  olarak belirlenmiştir. Bulguların istatistiksel olarak ifade edilmesinde, frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ve standart sapma, verilerin analizinde ise parametrik testler kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının cinsiyet ve sınıf değişkenine göre müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algılarında anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik olarak bağımsız gruplar için t testi, diğer değişkenlere göre farklılıkları belirlemek amacıyla ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Araştırma sonucu okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algılarının yüksek düzeyde ( $\bar{x} = 4.18$ ) olduğu; öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik öz yeterlik algı düzeylerinin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği ( $p < 0.05$ ), müzik etkinliklerine yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ile mezun oldukları lise türü, üniversite öncesi müzik eğitimi alma durumu, müzik dersi başarı ve akademik başarı notları değişkenleri arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ( $p > 0.05$ ).

**Abstract:** The aim of this study is to determine the self-efficacy perceptions of pre-service preschool teachers towards music activities. Participants of the research is consists of 102 pre-service preschool teachers at Education Faculty at Mersin University during spring semester of 2015-2016 academic year. Pre-service teachers to be included into the study were selected among third and fourth-year students who had completed their education on music. This study has employed “criterion sampling method”, one of the purposive sampling methods. In this study, a “Personal Information Form”, “and “Self-Efficacy Questionnaire Towards Music Activities” developed by the researcher were used as data collection tools. Cronbach’s alpha reliability coefficient of the questionnaire was calculated to be  $\alpha = 0.87$ . Descriptive statistics, t and ANOVA test was used to analyze the data. In accordance with the results of research, it can be stated that music activities self-efficacy levels of pre-service preschool teachers are high ( $\bar{x} = 4.18$ ). According to the findings of this study, it was found that there was a significant difference according to genders ( $p < 0.05$ ); on the other hand, no significant difference was detected ( $p > 0.05$ ) according to class level, the type of the high school graduated from, whether music training had been received before university or not, music course achievement scores and academic grade point average.

**Keywords:** *Music activities, preschool education, pre-service preschool teachers, self- efficacy.*

**Anahtar Kelimeler:** *Müzik etkinlikleri, okul öncesi eğitimi, okul öncesi öğretmen adayları, özyeterlik.*

## Giriş

Müzik, öğrenmeyi ve algılamayı kolaylaştıran etkin yollardan biridir. Okul öncesinde müzik etkinlikleri çocukların sevdikleri etkinliklerin başında gelir. Okul öncesi eğitimi programında yer alan müzik etkinlikleri ses ve müzik dinleme ve ayırt etme çalışmaları, ritim çalışmaları, nefes ve ses çalışmaları, şarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket ve müzikli öykü oluşturma çalışmalarından oluşmaktadır. “Bu etkinlikler, doğru ve nitelikli müzik dinleme, söyleme ve çalma alışkanlıklarını çocuğa

<sup>1</sup> Doç.Dr., Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, [sehriban.koca@mersin.edu.tr](mailto:sehriban.koca@mersin.edu.tr)

kazandırmanın yanı sıra, yerel, ulusal ve evrensel çocuk müziğini tanımasını da destekler. Ayrıca bu etkinlikler, bireysel olarak ve toplulukta müzik yapma, başkalarını dinleme, iş birliği yapma gibi sorumluluklar kazandırır” (MEB, 2013, s.48), çocukların bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal becerilerini artırmaya yardımcı olur (MEB, 2013, Fortson ve Reiff, 1995, Jackman, 1997).

Müzik etkinliklerinin etkili bir şekilde gerçekleşebilmesi yeterli donanıma ve beceriye sahip öğretmenler tarafından gerçekleşebilir. “Öğretmenlerin sınıflarında nitelikli müzikal deneyimler sağlamaları, müziği farklı etkinlik alanları içerisine entegre ederek hem bir amaç hem de bir araç olarak nitelikli bir şekilde kullanabilmeleri, çocukların müzikal becerileri ile bütünsel gelişimlerinin desteklenmesi açısından büyük önem taşımaktadır (Kandır ve Türkoğlu, 2015, s.340). Kandır ve Türkoğlu tarafından (2015, s.347) yapılan araştırma sonucu “MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı’nın öğretmenlere müzik etkinlikleri ve bu etkinliklerinin değerlendirilmesi açısından sınırlı olanaklar sunduğunu, bu durumun ise uygulamaya yönelik sorunlar oluşturduğu ifade edilmektedir. Bu nedenle müzik etkinliklerini uygulayacak okul öncesi öğretmenlere büyük sorumluluklar düşmekte, müzik etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme yeterlikleri önem arz etmektedir.

Özyeterlik algısı, bireyin belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip başarılı olarak yapma kapasitesine ilişkin kendi yargısı (Senemoğlu, 2005); öğretmen öz-yeterliliği ise, öğretmenin belirli bir duruma ait özel öğretim etkinliklerini belirlenmiş nitelikte yürütme, örneğin; plan yapabilme, organize edebilme ve eğitim amaçlarına ulaşabilmek için beklenen etkinlikleri yapabilme yeteneğine ilişkin kişisel inancı olarak tanımlanmaktadır (Skaalvik 2007,s. 612; Dellinger ve arkadaşları, 2008; Aktaran: Tabancalı ve Çelik, 2013, s.1170). Bir öğretmenin kendine olan inancı, çeşitli durumlarla baş etme potansiyeli ve stratejileri, belli bir etkinliği başarmak konusunda yeterliklerine ilişkin algısı, başarıya ulaşmasında önemli etkenlerdir (Senemoğlu, 2013, Aktaran: Koç, Sak ve Kayri, 2015, s.1417).Vannatta-hall’a (2010, s.4) göre erken çocukluk döneminde kaliteli müzik programlarının başarılı bir şekilde uygulanması öğretmenlerin büyük ölçüde kişisel yeteneklerine olan inançlarına bağlıdır.

Bu ve benzer görüşlerden hareketle araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algıları nasıldır?
- Öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algıları farklılık göstermekte midir?
- Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algıları farklılık göstermekte midir?
- Öğretmen adaylarının üniversite öncesi müzik eğitimi alma durumlarına göre müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algıları farklılık göstermekte midir?
- Öğretmen adaylarının müzik dersi başarı notlarına göre müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algıları farklılık göstermekte midir?
- Öğretmen adaylarının akademik not ortalamalarına göre müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algıları farklılık göstermekte midir?

## Yöntem

Araştırma okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algılarının incelemesini amaçlayan betimsel bir çalışmadır. Araştırmada tarama modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, “geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır” (Karasar, 2009, s. 77).

## Katılımcılar

Araştırmaya 2015-2016 eğitim yılı bahar yarıyılında Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul öncesi eğitimi Anabilim dalı 3 ve 4. sınıfında öğrenim gören öğretmen adayları katılmışlardır. Bu araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 107). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının seçiminde, adayların müzik derslerini müzik eğitimlerini tamamlamış olmaları temel ölçüt olarak belirlenmiştir.

## Veri Toplama Aracı

Müzik Etkinliklerine Yönelik Özyeterlik Anketi: Araştırmada veri toplama aracı olarak 2010 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğünce hazırlanan “Okul Temelli Mesleki Gelişim Kılavuzu”ndan faydalanılarak araştırmacı tarafından anket maddelerine uyarlanan “Müzik Etkinliklerine Yönelik Özyeterlik Anketi” kullanılmıştır. Likert tipi ölçek modeline uygun olarak düzenlenen ankette her bir ifade için beş kategori belirlenmiştir. Anketin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla uzman görüşleri alınmış, güvenilirliği için 40 kişilik bir öğrenci grubuna ön bir uygulama yapılmış ve öğrencilerden alınan geri dönütler çerçevesinde anket soruları yeniden düzenlenerek son şekli verilmiştir. Ayrıca 20 maddeden oluşan anketin güvenilirliğini belirlemek amacıyla Cronbach Alpha yöntemi kullanılmış ve güvenilirlik katsayısı  $\alpha = 0.87$  olarak belirlenmiştir. Bu sonuca göre kullanılan veri toplama aracının yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir olduğu saptanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Öğrencilerin cinsiyet, sınıf, mezun oldukları lise türü, üniversite öncesi müzik eğitimi alma durumları, akademik not ortalamaları, müzik dersi başarı notları değişkenlerine ilişkin veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulmuş kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

## Verilerin Analizi

Verilerin analiz edilmesinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Bulguların istatistiksel olarak ifade edilmesinde, frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ve standart sapma, verilerin analizinde ise parametrik testler kullanılmıştır. Öncelikle, verilerin parametrik testlerin genel koşullarını sağlayıp sağlamadığı “Kolmogorov-Smirnov” ve “Shapiro-Wilk” testlerinden yararlanılarak kontrol edilmiş, “Kolmogorov-Smirnov” ve “Shapiro-Wilk” testlerinin her ikisinin de “sig. (p)” değerleri (KS:  $p = .200$ , SW:  $p = .620$ ) 0.05’ ten büyük olması sonucu verilerin parametrik testlerin koşullarını sağladığı, normal dağılım gösterdiği, verilerin ve varyansların homojen olduğu saptandıktan sonra öğrencilerin cinsiyet ve sınıf değişkenine göre müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algılarında anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik olarak bağımsız gruplar için t testi, mezun olunan lise türü, üniversite öncesi müzik eğitimi alma durumu, müzik dersi başarı notu ve akademik not ortalamaları değişkenlerine göre farklılıkları belirlemek amacıyla ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi  $p < 0.05$  alınmıştır.

Tablo 1. Ankete İlişkin Ortalama Puan ( $\bar{x}$ ) Aralıkları

Puan Aralıkları	Dereceleme
4,21- 5,00	Kesinlikle Katılıyorum
3,41- 4,20	Katılıyorum
2,61- 3,40	Az Katılıyorum
1,81- 2,60	Katılmıyorum
1,00- 1,80	Kesinlikle Katılmıyorum

## Bulgular ve Yorum

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Okul Öncesi Öğretmen Adaylarına İlişkin Betimsel Bilgiler

Kişisel Bilgiler		n	%
Cinsiyet	Kız	82	80.4
	Erkek	20	19.6
	Toplam	102	100
Sınıf	3	42	41.2
	4	60	58.8
	Toplam	102	100
Mezun Olunan Lise Türü	Genel	19	18.6
	Meslek	25	24.5
	Anadolu	44	43.1
	Diğer	14	13.7
	Toplam	102	100,0
Üniversite Öncesi Müzik Eğitimi Alma Durumu	İlkokul	18	17.6
	Ortaokul	20	19.6
	Lise	37	36.3
	İlkokul, Ortaokul, Lise	10	9.8
	İlkokul, Ortaokul	3	2.9
	Ortaokul, lise	12	11.8
	Hiç	2	2.0
	Toplam	102	100
Müzik Dersi Başarı Notu	10-50	2	2.0
	51-70	30	29.4
	70-80	34	33.3
	81-100	36	35.3
	Toplam	102	100,0
Akademik Not Ortalaması	1.75-2.50	2	2.0
	2.51-3.00	29	28.4
	3.01-4.00	71	69.6
	Toplam	102	100,0

Tablo 2’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının % 80.4’ü kadın, %19.6 sı ise erkektir. Sınıf düzeyine göre dağılımları incelendiğinde; öğretmen adaylarının %41.2 sinin 3.sınıf, %58.8 inin ise 4. sınıfta öğrenim gördüğü görülmektedir. Öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre dağılımları incelendiğinde büyük çoğunluğunun (%43.1) Anadolu lisesi mezunu oldukları görülmektedir. Üniversite öncesi müzik eğitimi alma durumları incelendiğinde; lise döneminde müzik eğitimi alan öğretmen adaylarının % 36.3 olmasına karşın; ilkokul, ortaokul ve lise süresince düzenli bir müzik eğitimi alan öğrencilerin oranının % 9.8 olması dikkat çekicidir. Ayrıca üniversite öncesi müzik eğitimi hiç almamış öğretmen adayları ise katılımcıların % 2 sini oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının müzik dersi başarı notlarına göre dağılımları incelendiğinde; 51 ve üzeri not alan öğretmen adaylarının katılımcıların %98’ini oluşturduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun (%69.6) akademik başarı notları ise 3.01-4.00 aralığındadır.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Müzik Etkinlikleri ÖzYeterlik Algularına Yönelik Betimsel İstatistikler

	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Az Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	SS	$\bar{x}$
1.Müzik etkinliklerini planlarken, etkinliğin amacına uygun yöntem ve tekniklere yer verebilirim.	F 39.0	54.0	9.0	-	-	.623	4.29
2.Müzik etkinliklerinin	F 26.0	69.0	7.0	-	-		4.18

amacına uygun faaliyetler tasarlayabilirim.								.540	
	F	25.5	67.6	6.9	-	-			
3.Planda, etkinliklerde kullanacağım kaynak ve materyalleri belirtebilirim.	F	31.0	61.0	9.0	1.0	-		.630	4.19
	%	30.4	59.8	8.8	1.0	-			
4.Müzik etkinlikleri için ders planında amaç ve kazanımların neler olacağını belirleyebilirim.	F	29.0	60.0	10.0	3.0	-		.699	4.12
	%	28.4	58.8	9.8	2.9	-			
5.Müzik etkinliklerini öğrenciyi merkeze alarak hazırlayabilirim.	F	41.0	47.0	14.0	-	-		.688	4.26
	%	40.2	46.1	13.7	-	-			
6.Müzik etkinliklerini izleme ve değerlendirme için faaliyetler tasarlayabilirim.	F	36.0	49.0	17.0	-	-		.699	4.18
	%	35.3	48.0	16.7	-	-			
7.Müzik etkinliklerini hazırlarken çevrenin özelliklerini ve farklılıklarını da dikkate alabilirim.	F	34.0	48.0	18.0	2.0	-		.761	4.12
	%	33.3	47.1	17.6	2.0	-			
8.Müzik etkinliklerini planlarken, disiplinler arası ilişkilendirme yapabilirim.	F	18.0	50.0	29.0	5.0	-		.788	3.79
	%	17.6	49.0	28.4	4.9	-			
9.Sınıf içi ve dışı etkinlikler için çeşitli materyalleri (Görsel, işitsel, çalışma yaprakları gibi) hazırlayabilirim.	F	35.0	56.0	9.0	2.0	-		.684	4.22
	%	34.3	54.9	8.8	2.0	-			
10.Öğretme-öğrenme sürecinde materyalleri hazırlarken öğrencilerin görüşlerini alabilirim.	F	33.0	55.0	11.0	3.0	-		.728	4.16
	%	32.4	53.9	10.8	2.9	-			
11.Müzik etkinlikleri için kullanışlı ve ekonomik materyaller hazırlayabilirim.	F	43.0	41.0	17.0	1.0	-		.760	4.24
	%	42.2	40.2	16.7	1.0	-			
12.Müzik etkinliklerinde teknoloji kaynaklarının etkili kullanımına yer verebilirim.	F	34.0	50.0	17.0	1.0	-		.723	4.15
	%	33.3	49.9	16.7	1.0	-			
13.Müzik etkinlikleri ile ilgili materyal hazırlarken çevre olanaklarından yararlanabilirim.	F	31.0	57.0	14.0	-	-		.646	4.17
	%	30.4	55.9	13.7	-	-			
14.Müzik etkinliklerinde bireysel farklılıklara uygun materyaller kullanabilirim.	F	34.0	48.0	19.0	1.0	-		.740	4.13
	%	33.3	47.1	18.6	1.0	-			
15.Öğretim ortamının temizliği, rahatlığı ve havalandırılması için gerekli önlemleri alabilirim.	F	46.0	49.0	6.0	1.0	-		.644	4.37
	%	45.1	48.0	5.9	1.0	-			
16.Öğrencilerin	F	44.0	50.0	8.0	-	-		.624	4.35

kendilerini güven içinde hissetmelerini sağlayacak ortam oluşturabilirim.	%43.1	49.0	7.8	-	-		
17.Müzik araç ve gereçlerin güvenli biçimde kullanımı için önlemler alabilirim.	F 38.0	52.0	11.0	1.0	-	.681	4.25
18.Müzik etkinliklerinde kullanılan araç-gereçlerinin bakımını sağlar ve kullanıma hazır halde tutabilirim.	%37.3	51.0	10.8	1.0	-		
19.Müzik etkinliklerinde öğrenme ortamını öğrencilerin estetik duyarlılığını olumlu yönde etkileyecek biçimde düzenleyebilirim.	F 35.0	47.0	17.0	3.0	-	.787	4.12
20.Öğrenme ortamlarını müzik etkinliğinin türüne göre (bireysel, işbirlikli vb.) düzenleyebilirim.	% 34.3	46.1	16.7	2.9	-		
	F 35.0	53.0	11.0	3.0	-	.737	4.18
	% 34.3	52.0	10.8	2.9	-		
	F 33.0	55.0	13.0	1.0	-	.679	4.17
	% 32.4	53.9	12.7	1.0	-		

Tablo 3’de okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik anketinin tüm maddelerine “katılıyorum” ( $\bar{x} = 3.79- 4.20$ ) ve “kesinlikle katılıyorum” ( $\bar{x} = 4.22- 4.37$ ) düzeylerinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Literatür incelendiğinde, öğretmen adaylarının lisans eğitimleri süresince özyeterliklerinin arttığı (Hoy ve Woolfolk, 1990; Wenner, 2001), mezun olduktan sonra ve meslek hayatlarının ilk yılları sonuna doğru olan süreçte ise azaldığını gösteren araştırmalar (Moseley, Reinke ve Bookour, 2003; Woolfolk Hoy, 2000) karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Müzik Etkinliklerinin Planlanması, Materyal ve Öğrenme-Öğretme Ortamlarının Hazırlanması Özyeterlik Algularına İlişkin Betimsel İstatistikleri

Müzik Etkinlikleri	n	$\bar{x}$	ss
Planlama	102	3.73	.362
Materyal hazırlama	102	4.17	.490
Öğrenme-öğretme ortamının hazırlanması	102	4.24	.512
Genel özyeterlik durumu	102	4.18	.380

Tablo 4’de okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik anketinin tüm maddelerine ait genel aritmetik ortalamalarının  $\bar{x} = 4.18$  ile “katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Okulöncesi öğretmen adaylarının anketin müzik etkinliklerinin planlanması, materyallerin ve öğrenme-öğretme ortamlarının hazırlanması boyutlarında “katılıyorum” düzeyinde görüş bildirdikleri ve anketin alt boyutlarında da müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algılarının yüksek olduğu görülmektedir.

Gibson ve Dembo (1984)’ nun araştırma sonuçlarına göre eğitimlerinin son yılında olan okul öncesi öğretmen adaylarının özyeterlik düzeyleri yüksek bulunmuştur. İlgili araştırma sonuçları (Gibson ve Dembo, 1984; Hoy ve Woolfolk, 1990; Wenner, 2001) araştırmadan elde edilen okul öncesi öğretmen adaylarının genel özyeterlik algılarının yüksek bulunması sonucuyla örtüşmektedir.

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Müzik Etkinliklerine Yönelik Özyeterlik Algı Düzeylerinin Cinsiyete ve Sınıf Düzeyine Göre T-Testi Sonuçları

Değişken	Grup	N	$\bar{x}$	ss	t	p
----------	------	---	-----------	----	---	---

<b>Cinsiyet</b>	Kız	82	4.24	.376	3.12	.002*
	Erkek	20	3.96	.310		
<b>Sınıf</b>	3	42	4.15	.386	-.650	.517
	4	60	4.20	.377		

\* P&lt;0.05

Tablo 5’de görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik öz yeterlik algı düzeyleri cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir [t (100)=3.12, p<.05]. Buna göre kız öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik öz yeterlik düzeylerinin ( $\bar{x}$  =4.24) erkek öğretmen adaylarına göre ( $\bar{x}$  =3.96) daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu durum Çevik (2011), Elaldı ve Yerliyurt (2016), Okur Akçay (2015) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonuçları ile benzerlik gösterirken, cinsiyet ve özyeterlik arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını gösteren başka araştırma sonuçları (Brandon, 2000; Gür, Çakıroğlu ve Aydın, 2012; Koca, 2013; Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy, 2001) ile farklılık göstermektedir.

Öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik öz yeterlik algı düzeylerinin ise sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı (p>.05) saptanmıştır. Buna göre 3.ve 4. sınıf öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik öz yeterlik düzeylerinin aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Müzik Etkinliklerine Yönelik Özyeterlik Algı Düzeylerinin Mezun Olunan Lise Türü, Üniversite Öncesi Müzik Eğitimi Alma Durumları, Müzik Dersi Başarı Notu ve Akademik Başarı Notu Değişkenlerine Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
<b>Mezun Olunan Lise Türü</b>	Gruplar arası	1.028	3	.343	2.482	.065
	Grup içi	13.525	98	.138		
	<b>Toplam</b>	14.552	101			
<b>Üniversite Öncesi Müzik Eğitimi Alma Durumları</b>	Gruplar arası	1.193	6	.199	1.414	.217
	Grup içi	13.359	95	.141		
	<b>Toplam</b>	14.552	101			
<b>Müzik Dersi Başarı Notu</b>	Gruplar arası	.818	3	.273	1.945	.127
	Grup içi	13.735	98	.140		
	<b>Toplam</b>	14.552	101			
<b>Akademik Başarı Notu</b>	Gruplar arası	.511	2	.255	1.800	.171
	Grup içi	14.042	99	.142		
	<b>Toplam</b>	14.552	101			

p&gt;0.05

Tablo 6’da görüldüğü gibi, öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ile mezun oldukları lise türü [F (3-98) =2.482; p > .05], üniversite öncesi müzik eğitimi alma durumu [F (6-95) =1.414; p > .05], müzik dersi başarı notları [F (3-98) =1.945; p > .05] ve akademik başarı notları [F (2-99) =1.800; p > .05] değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

## Sonuç ve Öneriler

Öz yeterlik kavramı özellikle eğitim ile ilgili süreçlerde, öğretmenlerin öğretmenlik görev ve sorumlulukları ile ilgili davranışlarını tahmin etmek ve eğitim alanında öğretmen etkinliklerindeki bireysel farklılıkları açıklamak amacıyla kullanılmaktadır (Yılmaz ve diğ. 2004; Aktaran: Üstüner ve diğerleri, 2009, s.3). Özyeterlik duygusu güçlü olan öğretmenlerin öğrencilerin başarılarında etkili oldukları (Henson, 2002; Moore ve Esselman, 1992; Ross, 1992) planlamada yeterli ve iş yaşamlarında daha yüksek performans sergileme eğiliminde oldukları (Allinder, 1994) ifade edilmektedir.

Araştırma sonucu okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik anketinin tüm maddelerine ait genel aritmetik ortalamalarının  $\bar{x}=4.18$  ile “katılıyorum” düzeyinde olduğu saptanmıştır. Araştırma sonucu okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algılarının yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bir başka bulgu öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algı düzeylerinin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği [t (100)=3.12, p<.05]. Öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ile sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü [F (3-98) =2.482; p > .05], üniversite öncesi müzik eğitimi alma durumu [F (6-95) =1.414; p > .05], müzik dersi başarı notu [F (3-98) =1.945; p > .05] ve akademik not ortalamaları [F (2-99) =1.800; p > .05] değişkenleri arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (p>0.05).

“Öğretmenlerin mesleki açıdan ne ölçüde yeterli olarak yetiştirildiklerinin yanında onların kendilerini ne ölçüde yeterli olarak gördükleri, algıladıkları önem taşımaktadır. Kendini objektif bir şekilde değerlendiren ve kendine güvenen bir öğretmenin başarıya daha yakın olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır” (Üstüner ve diğerleri, 2009, s.10).

Okul öncesi öğretmeni adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algılarını incelemeye yönelik gerçekleştirilen araştırma sonucu, öğretmen adaylarının müzik etkinliklerini planlama ve uygulama sürecinde kendilerini yeterli görmeleri müzik etkinliklerinin başarılı bir şekilde uygulanabilmesi açısından önemli bir basamaktır. Araştırma sonuçları ışığında getirilen öneriler aşağıda yer almaktadır:

### Öneriler

- Bu ve benzer araştırmaların farklı fakültelerde de yürütülmesiyle öğretmen adaylarının müzik etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme yeterliklerine yönelik öz değerlendirmede bulunmaları sonucu öğretmen adaylarının eksikliklerinin belirlenerek hizmet öncesinde önlemler alınabileceği düşünülmektedir.
- Erken yıllarda müzikal becerileri kazanmaya başlayan çocukların müzikal gelişiminin desteklenmesi, zengin müzikal ortamların düzenlenerek öğrenme süreçlerinin sistematik bir şekilde planlanmasıyla mümkün olmaktadır (Kandır ve Türkoğlu, 2015, s.345). Öğretmen, müzik etkinliklerini planlarken bilinçli olmalı hangi etkinliğin çocukta nasıl bir gelişim sağlayacağını bilmelidir. Müzik etkinliklerinde sadece şarkı söyleme ve müzik dinleme yapılmayarak çocukların yaşına ve gelişim özelliklerine uygun yöntemler kullanması gerekmektedir.
- “Müzik merkezleri çocukların müzik ile ilgili bilgi ve becerilerini destekleyerek deneyim kazanmalarını sağlayan etkinliklerin yapıldığı bir öğrenme merkezidir. Okul öncesi eğitim kurumunda müzik merkezinin olması, çocukların hem erken dönemde müzik eğitimiyle ilgili bireysel bilgi ve becerilerinin oluşmasını ve gelişmesini sağlayacak hem de genel müzik kültürünün oluşmasına katkıda bulunacaktır. Bu merkezde özellikle gerekli çalgı ve araç-gereçlerin bulundurulması ve bunların hem çocuklar hem de öğretmenler tarafından etkin bir şekilde kullanılması, ritim duygusunun gelişebilmesi ve işitsel algının uyarılması açısından önemlidir” (MEB, 2013, s.40). Oluşturulan müzik öğrenme merkezlerinin müzik etkinliklerinde aktif bir şekilde kullanılarak öğrencilerin müzik beğenilerinin oluşması ve müziği sevmeleri sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin nitelikli kaynak ve dökümanlarla desteklenmesi, günlük planları içerisinde müzik etkinliklerini kullanma ve uygulamaya ilişkin özgüven oluşturmalarında önemli bir unsurdur (Terracciano, 2011,s.2). Bu doğrultuda alanın müzik eğitimi uzmanları tarafından hazırlanacak müzik etkinliklerine yönelik kaynak kitaplar okul öncesi öğretmenlerinin kullanımına sunulmalıdır.
- Bütün bunların gerçekleşmesi ancak müziksel açıdan donanımlı ve faydalı olabilecek öğretmen adaylarının yetişmesiyle ilgili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle özellikle eğitim fakültelerinde



İlgili müzik derslerinin alanın uzmanı müzik eğitimcileri tarafından verilmesinin öğretmen adaylarının müziksel gelişimleri açısından faydalı olabileceği düşünülmektedir.

### Kaynakça

- Allinder M. R. (1994). The relationship between efficacy and the instructional practices of special education teachers and consultants. *Teacher Education and Special Education: The Journal of the Teacher Education Division of the Council for Exceptional Children*. vol. 17 no. 2 86-95.doi: 10.1177/088840649401700203
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W. H. Freeman and Company. <http://www.uky.edu/~eushe2/Pajares/giooutline.html>
- Brandon, D.P. (2000). Self-Efficacy: Gender differences of prospective primary teachers in Bostwana. *Research in Education*. 64, 36–43.
- Çevik, D. B., (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlik düzeylerinin incelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 145-168.
- Elaldı, Ş. ve Yerliyurt, N.S. (2016). Preservice preschool teachers' self-efficacy beliefs and attitudes toward teaching profession. *Educational Research and Reviews*,11(7), 345-357.
- Fortson, L. R. ve Reiff, J. C. (1995). *Early Childhood Curriculum: Open structures for integrative learning*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Gibson, S. ve Dembo, M. (1984). Teacher efficacy: a construct validation. *Journal of Educational Psychology*, 76 (4), 569-582.
- Henson, R. K. (2002). From adolescent angst to adulthood: Substantive implications and measurement dilemmas in the development of teacher efficacy research. *Educational Psychologist*, 37, 137-150.
- Hoy, W. K., ve Woolfolk, A. E. (1990). Socialization of student teachers. *American Educational Research Journal*, 93, 279- 300.
- Jackman, H. L. (1997). *Early Education Curriculum: A child's connection to the world*. New York: Delmar Publishers.
- Kandır, A.ve Türkoğlu, D.(2015). Meb 2013 okul öncesi eğitim programı'nın müzikal becerilerin gelişimi yönünden değerlendirilmesi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*.1 (2), 339-350. [www.sbfdergi.hacettepe.edu.tr/article/viewFile/5000127491/5000117108](http://www.sbfdergi.hacettepe.edu.tr/article/viewFile/5000127491/5000117108)
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- Koca, Ş. (2013). An investigation of music teaching self-efficacy levels of prospective preschool teachers, *Educational Research and Reviews*, 8 (12), 897-900.
- Koç, F., Sak, R. ve Kayri, M. (2015). Okul öncesi eğitim programındaki etkinliklere yönelik öz-yeterlik inanç ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik analizi. *İlköğretim Online*, 14(4), 1416-1427.[Online]:<http://ilkogretim-online.org.tr>.

- Moore, W. ve Esselman, M. (1992). *Teacher efficacy, power, school climate and achievement: A desegregating district's experience*. Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, San Francisco.
- Moseley, C., Reinke, K. ve Bookour, V. (2003). The effect of teaching outdoor environment education on elementary pre-service teachers' self-efficacy. *Journal of Elementary Science*, 15(1), 1-14.
- Okur Akçay, N. (2015). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Fen Öğretimi ÖzYeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Route Educational and Social Science Journal*, 2(4), 255-262.
- Ross, J.A. (1992). Teacher efficacy and the effects of coaching on student achievement. *Canadian Journal of Education*, 17(1), 51-65.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim öğrenme ve öğretim* (12. baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Tabanlı, E. ve Çelik, K. (2013). Öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlikleri ile öğretmen öz-yeterlilikleri arasındaki ilişki. *International Journal of Human Sciences*, 10 (1), 1167-1184.
- Terracciano, G. (2011). A hands-on music education in-service program for early childhood educators: A quasi-experimental study. Barry University-Adrian Dominican School of Education. <http://pqdopen.proquest.com/doc/925815297.html?FMT=ABS>
- Tschannen-Moran, M. ve Woolfolk-Hoy, A., (2001). Teacher Efficacy: Capturing an elusive concept. *Teaching and Teacher Education*, 17, 783.
- Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M. ve Özer, N. (2009). Ortaöğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik algıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (17), 1-16.
- Vannatta-Hall, J. E. (2010). *Music education in early childhood teacher education: the impact of a music methods course on preservice teachers' perceived confidence and competence to teach music*: Unpublished Ph.Dissertation, University of Illinois, <https://www.ideals.illinois.edu/bitstream/handle/2142/16854/1>
- Wenner, G. (2001). Science and mathematics efficacy beliefs held by practicing and prospective teachers: a five year perspective. *Journal of Science Education and Technology*, 10, 181-187.
- Woolfolk Hoy, A.E. (2000). Changes in teacher efficacy during the early years of teaching. *Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association*, New Orleans. <http://anitawoolfolkoy.com/pdfs/efficacy-43-22.pdf> adresinden 07 haziran 2016 tarihinde indirilmiştir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık

## Extended Abstract

### Purpose

The aim of this study is to determine the self- efficacy perceptions of pre-service preschool teachers towards music activities. The following questions were tried to be answered in the study:

1. What are music activities self-efficacy perception levels of pre-service preschool teachers studying in preschool teaching program?
2. Do the music activities self-efficacy perception levels of pre-service preschool teachers show a significant difference according to gender?
3. Do the music activities self-efficacy perception levels of pre-service preschool teachers show a significant difference according to type of high school they graduated from?
4. Do the music activities self-efficacy perception levels of pre-service preschool teachers show a significant difference according to music training has been received prior to university?
5. Do the music activities self-efficacy perception levels of pre-service preschool teachers show a significant difference according to music course achievement score?
6. Do the music activities self-efficacy perception levels of pre-service preschool teachers show a significant difference according to academic grade point?

## Method

This study has employed “criterion sampling method”, one of the purposive sampling methods. According to (Patton, 1990, p. 169), “the logic and power of purposeful sampling lies in selecting in formation-rich cases for study in depth.

## Participants

Participants of the research is consists of 102 pre-service preschool teachers at Education Faculty at Mersin University located in Mediterranean region of Turkey during spring semester of 2015-2016 academic year. Pre-service teachers to be included into the study were selected among third and fourth-year students who had completed their education on music. Of the prospective teachers 80.4% (n=82) were female, while 19.6% (n=20) were male.

## Data Collection Tools

In this study, a “Personal Information Form”, “and “Self-Efficacy Questionnaire Towards Music Activities” developed by the researcher were used as data collection tools.

Personal information form: In order to collect data on variables such as the students’ gender and the academic grade average, a personal information form developed by the researcher was used during the study.

Self-Efficacy Questionnaire Towards Music Activities: The questionnaire consists of 20 questions aimed at determining self -efficacy perceptions of pre-service preschool teachers towards music activities. The questionnaire was designed according to a 5 point Likert-type scale. Expert opinions were taken with the purpose of determining the content validity of the questions in the questionnaire and the questions were put into their final form after reliability and validity studies. Cronbach’s alpha reliability coefficient of the questionnaire was calculated to be  $\alpha = 0.87$ . The options and limits of the questionnaire were as follows: Strongly Disagree (1.00-1.80), Disagree (1.81-2.60), I Slightly Agree (2.61-3.40), Agree (3.41-4.20), Strongly Agree (4.21-5.00).

## Data Analysis

The results were statistically expressed by using frequency (f), percentage (%), arithmetic mean, and standard deviation values. T-test was performed on independent groups to see whether there was a significant

difference between genders and class level with respect to their levels of self-efficacy perception levels of music activities, and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) was conducted to identify the differences with respect to the type of high school graduated from, whether the subject received music training before the university, music course achievement scores, and academic grade point average. The significance level was taken as  $p < 0.05$ .

## Results and Discussion

The research results have shown that arithmetic average of all items was at “I Agree” level ( $\bar{x} = 4.18$ ). In accordance with the results of research, it can be stated that music activities self-efficacy levels of pre-service preschool teachers are high. This finding is also supported by the studies done by Hoy & Woolfolk (1990), Wenner, (2001), Gibson & Dembo, (1984).

According to the findings of this study, it was found that there was a significant difference according to genders [ $t(100) = 3.12, p < .05$ ]. It can be said that female students self-efficacy perceptions towards music activities ( $\bar{x} = 4.24$ ) was higher than male students ( $\bar{x} = 3.96$ ). This finding is in accordance with the findings of Çevik (2011), Elaldi & Yerliyurt (2016), Okur Akçay (2015). On the other hand, the studies conducted by Brandon (2000), Gür, Çakıroğlu and Aydın (2012), Koca (2013) and Tschannen-Moran & Woolfolk-Hoy (2001) suggest that there is no meaningful difference between male and female teacher candidates' self-efficacy levels; thus, gender has no impact on music activity self-efficacy perception. Also, no significant difference was detected ( $p > 0.05$ ) according to class level, the type of the high school graduated from, whether music training had been received before university or not, music course achievement scores and academic grade point average.

The research results carried out to examine the self-efficacy levels of preschool teachers' musical activities. In accordance with the results of research, it can be stated that teachers self efficacy in the planning and implementation of music activities process, is an important step for the successful implementation of musical activities.